

20

15

BENCHMARKANALYSE

**DANSK SLAGTEKYLLINGEPRODUKTION
I ET INTERNATIONALT PERSPEKTIV**

Indhold

Executive summary	4
Dansk slagtekyllingekød i et europæisk perspektiv	6
Benchmarkanalysens hovedkonklusioner/styrkepositioner	8
Styrkeposition for Dansk Slagtekylling	10
Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder	14
Sundhed og medicinanvendelse	20
Krav til foder	24
Fødevarerikkerhed	28
Dyrevelfærd	32
Transportforhold	38
Forhold på slagteri	42
Miljø og klima	46
Økologi	50

Executive summary

Danish quality broiler in growth

The Danish broiler production is growing and the industry is continuously working to ensure a production that takes place on a sustainable basis for the benefit of animal welfare, the environment and not least the consumers. Danish broiler production is characterized by a relatively high share of exports, with more than half of the production being exported. However, about half of the Danish consumption of broiler meat and broiler products is imported - a proportion that has

been increasing in recent years. Chicken meat's share of the overall Danish meat consumption is rising sharply and is at the end of 2014 the second most consumed protein with a market share of 26.4% of the Danish population's annual meat consumption. Per capita consumption today represents about 24 kg per year.

Danish broiler meat has a high veterinary and professional standard. Both in Denmark and in global markets demand for especially the high food safety in Denmark is characterized by the great effort to combat salmonella and the establishment of a dense system of traceability.

Slaughter of broilers in Denmark takes place in two large slaughterhouses, which also are responsible of the cutting and packaging of products for the sale of fresh, chilled and frozen products for the domestic market or export. Approximately 50% of Danish broiler meat is mainly exported to EU countries, and a smaller proportion of it to countries outside the EU. In 2014 more than 106 million broilers were slaughtered, representing approximately 1.68 million tonnes of chicken meat. Danish consumption of chicken meat represents in total about 140,000 tons annually.

International strongholds in Danish broiler production

The Danish Agriculture & Food Council has completed a report that maps the strongholds of the Danish broiler production in an international perspective. The analysis is based on a comparison of key production parameters in broiler production in competing exporting countries and shows that in the Danish broiler sector there is a good basis and potential for strengthening the market position domestically and on export markets.

The report concludes that Danish broiler production benefits from four strongholds in relation to broiler production in the surrounding countries we usually use for comparison.

First, full traceability throughout the broiler production chain is in place. The daily data reporting of establishments across the value chain to a common system called “The Quality System In Chicken Production” (KIK) ensures a full overview of the relations of production. It ensures the best possible management of operation and fast action if it is necessary to contain any irregularities in the value chain.

Second, the Danish broiler has a high level of food safety. The use of antibiotic is very low. This can be attributed to good management in the broiler production and a very high degree of protection against infection. As a consequence the broiler flocks very rarely get diseases that require treatment with antibiotics.

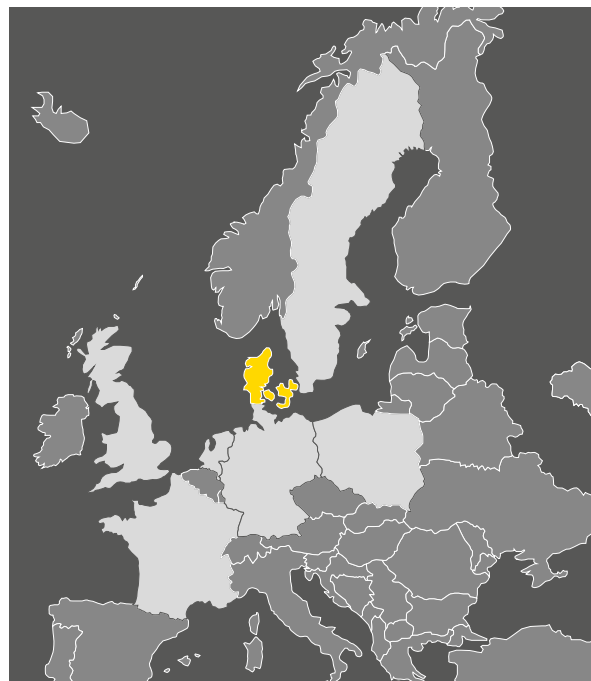
Third, the Danish broiler is free of salmonella. Since 2008, Denmark has had zero tolerance towards Salmonella in broiler meat. When consumers buy Danish broiler meat, they can be sure that the meat is tested free of salmonella. Foreign broiler meat (except Nordic) applies less stringent EU requirements for the testing of salmonella.

Fourth, Danish broiler production generates a lower climate impact. Greenhouse gas emissions, water consumption and energy consumption for heating and lighting, as well as a lower consumption of feed per kg produced broiler meat contributes to a better environment and climate accounting.

Dansk slagtekyllingekød i et europæisk perspektiv

Denne rapport har til formål at skabe åbenhed og synlighed om produktionsforholdene i Danmark og ikke mindst at sammenholde danske forhold med forholdene i sammenlignelige lande, der er underlagt samme EU-lovgivning.

I det omfang det er muligt, foretages der en sammenligning af forholdene i Sverige, Tyskland, Polen, Holland, Frankrig og UK, der samtidig er Danmarks største samhandelspartnere med slagtekyllingekød. Rapporten er baseret på informationer og data indhentet hos relevante organisationer i udlandet, elektronisk søgning om lovgivning i andre lande samt andet tilgængeligt materiale indsamlet af Landbrug & Fødevarer. Hvor informationer ikke har kunnet indhentes, eller ikke i tilstrækkeligt omfang verificeres er anført "Ingen data".

Sammenligning af forholdene i Sverige, Tyskland, Polen, Holland, Frankrig og UK

“ I Danmark spiser hver indbygger ca. 24 kg kyllingekød om året.

Dansk slagtekyllingeproduktion og forbrug i vækst

Den danske slagtekyllingeproduktion er i god vækst og branchen arbejder løbende for at sikre en produktion, der foregår på et bæredygtigt grundlag til gavn for både dyrevelfærd og miljø. Dansk slagtekyllingeproduktion er kendetegnet ved en forholdsvis stor eksportandel, idet over halvdelen af produktionen eksporteres. Dog importeres ca. halvdelen af det danske forbrug af slagtekyllingekød og slagtekyllingeprodukter – en andel der har været stigende de seneste år. Kyllingekødets andel af det samlede danske kødforbrug er kraftigt stigende og er ved udgangen af 2014 den næstmest spiste protein med en markedsandel på 26,4 % af danskernes årlige kødforbrug.

Det europæiske og globale forbrug af slagtekyllingekød er i rivende udvikling med gode vækstrater. Dette skyldes ikke mindst, at der er tale om et sundt, fedtfattigt og proteinholdigt produkt, der samtidig kan købes til konkurrencedygtige priser. Også i Danmark er der en stigende efterspørgsel efter slagtekyllingekød, hvor forbruget pr. indbygger i dag udgør ca. 24 kg om året.

Dansk kyllingeproduktion har høj kvalitet

Dansk slagtekyllingekød har en høj veterinær- og kvalitetsstandard. Både i Danmark og på de globale markeder efterspørges især den høje fødevarerikkerhed, der i Danmark er kendetegnet ved den store indsats for at bekæmpe salmonella og etablering af et finmasket sporbarhedssystem.

Brankekoder, der bl.a. gennem omfattende registrering af data medvirker til at sikre bedre management i forbindelse med kontrol, fødevarerikkerhed, dyresundhed, dyrevelfærd og miljø.

Produktion, handel og forbrugervalg

Slagtning af slagtekyllinger i Danmark foregår på to store slagterier, der samtidig står for udskæring og pakning af produkter med henblik på salg af ferske, kølede og frosne varer til det danske marked eller eksport. Ca. 50 % af dansk slagtekyllingekød (fersk kød og biprodukter) eksporteres primært til EU-landene, og en mindre andel heraf til lande uden for EU. I 2014 blev der slagtet ca. 106 mio. slagtekyllinger, svarende til ca. 168 mio. tons slagtekyllingekød. Det danske forbrug af kyllingekød udgør ca. 140.000 tons årligt, hvoraf godt halvdelen importeres fra primært andre EU-lande.

En undersøgelse foretaget af TNS Gallup for Landbrug & Fødevarer viser, at forbrugerne foretrækker kyllingekød af dansk oprindelse. I en rundspørge svarede 78 % af de adspurgte forbrugere, at de havde valgt at købe fersk dansk kyllingekød. Hos forbrugere under 30 år er kylling i dag den mest spiste kødtype. De vigtigste kriterier for forbrugernes stigende valg af kylling er, at den er dansk, nem at tilberede og sund.

Jeg køber oftest fisk og kylling til familien. Det skal ikke stege så længe og får derfor heller ikke så meget olie. Så det er sundere.

Benchmarkanalysens hovedkonklusioner/styrkepositioner

- Fuld sporbarhed i hele produktionen (kontrol med produktionsforholdene)
- Dansk kylling fri for salmonella
- Sundt (lavt antibiotikaforbrug, proteinrigt, lav fedtprocent)
- Lav klimabelastning (lavt vand- og energiforbrug, lavt foderforbrug, kort transport til slagteri)

Forbrugerens valg af dansk kyllingekød

Bæredygtig produktion

- Produktionsforholdene for dansk kød og fjerkræ ses som bedre kontrolleret og skaber derved en tryghed for dyrenes velfærd og at risikoen for uhygiejnisk håndtering er minimal
- Bæredygtigt: Kortere transporttid er godt for miljøet og giver friskere kød
- En mulighed for at støtte lokalsamfundet og danske arbejdspladser

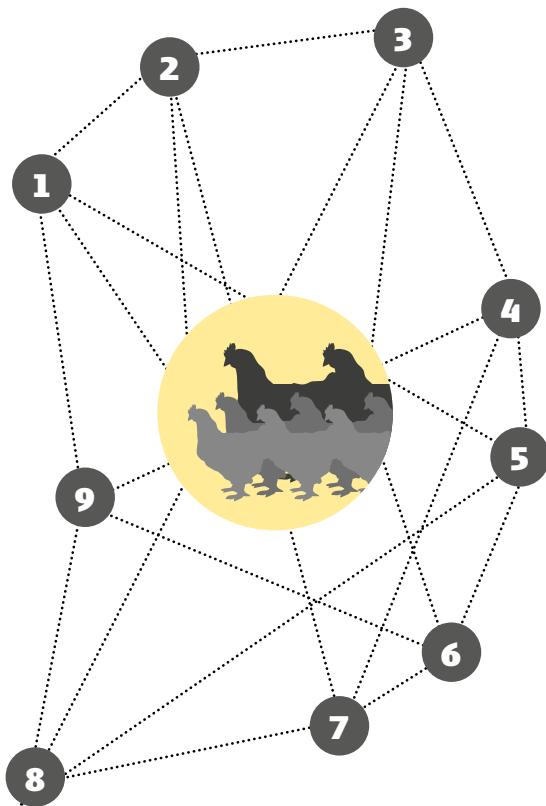

Sundere valg

- Dansk kød og fjerkræ ses som renere produkter, med færre tilsætningsstoffer, der derved er mere sundt og gavnligt for kroppen
- Dansk kylling opleves som salmonellafri

Styrkeposition for Dansk Slagtekylling

Rapportens vigtigste resultater kan opsummeres på følgende måde:

1 Kvalitetssikringsprogrammer/ branchekoder

- Siden 2006 har den danske slagtekyllingebranche leveret data til det fælles dokumentations- og sporbarhedssystem "Kvalitetssikring i slagtekyllingeproduktionen" (KIK), der omfatter rugerierne, foderstofvirksomheder, slagtekyllingeproducenterne og slagterierne.
- KIK er unikt i sammenligning med andre landes sporbarhedssystemer, idet det indeholder 1) myndighedskrav og branchekoderegler til bygninger, indretning og hygiejne, 2) fastsættelse af biosikkerhedsregler til sygdomsbekæmpelse hos slagtekyllingerne, 3) parametre til at opnå god dyrevelfærd og 4) data om overholdelse af miljø-parametre.
- KIK er godkendt af de danske myndigheder
- KIK-reglerne auditeres årligt af et uvildigt certificeringsorgan.

2 Sundhed og medicinanvendelse

- Slagtekyllingeproduktionen i Danmark og resten af EU har fokus på sygdomsbekæmpelse i hele værdikæden. "Farm to fork" tilgangen betyder blandt andet, at der prioriteres fuld sygdoms- og sundhedsstyring i hele produktionsperioden samt i slagteprocessen f.eks. gennem omfattende biosikkerhedsprogrammer, der skal sikre, at dyrene ikke bliver syge.
- Der anvendes meget lidt antibiotika i slagtekyllingeproduktionen. Der anvendes dog antibiotika ved sygdomsudbrud, hvor det er nødvendigt af hensyn til dyrenes velfærd. Dette er unikt i forhold til andre lande i og uden for EU. Et antibiotikaforbrug tæt på nul afspejles også i de lave resistens-forekomster, der er målt fra bakterier isoleret fra danske slagtekyllinger.
- De vigtigste zoonotiske patogener fra slagtekyllinger er salmonella og campylobacter. I tilfælde af fund af salmonella eller campylobacter i dansk slagtekyllinger er resistensen over for udvalgte antibiotika-typer meget lav sammenlignet med tallene fra de øvrige lande i undersøgelsen.

3 Krav til foder

- I Danmark er der fastsat høje krav i en branchekode for foderfremstillingen og transporten af foder til de danske slagtekyllinger, hvor kun foderfabrikker, der er godkendt i henhold til branchens regelsæt for "God Produktionspraksis for fremstilling og transport af fjerkræfoder" kan levere foder til slagtekyllingeproduktionen.
- Danmark er det land i analysen, der har den højeste effektivitet, idet der anvendes mindst foder til at producere et kilo slagtekyllingekød. Dermed er Danmark også det land, der belastet miljøet mindst pr. kilo produceret slagtekyllingekød.

4 Fødevarerikkerhed

- Den danske slagtekyllingesektor har sammen med myndighederne gennem de seneste årtier arbejdet målrettet på at styrke både fødevarerikkerheden og fødevarerikvaliteten for at producere det bedst mulige produkt til forbrugeren.
- Der er iværksat omfattende handlingsplaner mod både salmonella og campylobacter i slagtekyllingeproduktionen. På det område er Danmark et af de førende lande i verden.
- Indsatsen i Danmark har ført til et markant fald i antallet af mennesker, der bliver syge af salmonella fra danske slagtekyllinger. Smittekilderregnskabet for salmonella viser, at ingen danskere blev syge af salmonella fra dansk slagtekylling i hverken 2011, 2012 eller 2013.

5 Dyrevelfærd

- Regler om hold af slagtekyllinger blev indført i Danmark ca. 10 år tidligere end tilsvarende EU-regler i 2010. Den danske slagtekyllingeproduktion har dermed erhvervet sig et tidsmæssigt forspring i forhold til de andre EU-lande, når det gælder viden og erfaring om management, velfærd, sygdomsbekæmpelse samt kontrol af alle disse parametre i slagtekyllingeproduktionen.
- De danske fødevarermyndigheder sanktionerer, hvis der i de hold slagtekyllinger, som sendes til slagteri, findes uacceptable høje forekomster af trædepudesvidninger eller andre tegn på velfærdsproblemer i besætningen.
- Danske slagtekyllinger går frit rundt i stalden og har adgang til foder og frisk vand samt strøelse. Der er krav om lysprogram allerede fra dag 5.

Styrkeposition for Dansk Slagtekylling (fortsat)

6

Transportforhold

- Der sikres en skånsom håndtering af dyrene ved indfangning og transport af slagtekyllingerne. I Danmark sker indfangningen hovedsagligt mekanisk (ved brug af en indfangningsmaskine) om natten for at berolige dyrene.
- Hovedparten af de danske slagtekyllingeproducenter er beliggende inden for en kort afstand til slagterierne. Det betyder, at den gennemsnitlige transporttid fra slagtekyllingestald til slagteri er væsentligt under de tilladte 12 timers transporttid.

7

Forhold på slagteri

- På de danske slagterier er der fokus på de dyrevelfærdsmæssige aspekter i forbindelse med aflivning og slagtning. Der sikres en god hygiejne og en høj fødevarerikkerhed under hele processen. Dette sikres bl.a. gennem udførlige manualer og egenkontrolprogrammer.
- I Danmark er det lovbestemt, at alle slagtekyllinger skal bedøves forud for slagtning, hvilket er en skærpelse af de gældende EU-krav.

8

Miljø og klima

- Udledningen af drivhusgasser pr. kg. produceret slagtekyllingekød ligger i den lave ende i forhold til de sammenlignelige lande og på niveau med Sverige, UK og Frankrig og markant lavere end i Tyskland, Holland og Polen.
- Vandforbruget i den danske slagtekyllingeproduktion er væsentligt lavere end i de øvrige sammenlignelige lande bortset fra Holland.
- Energiforbruget til f.eks. opvarmning og belysning i den danske slagtekyllingeproduktion ligger markant under niveauet i de lande, hvor der er tilgængelig statistik på området.

9

Økologi

- Danmark har fastsat visse nationale regler for økologiproduktion, hvor der i dag ikke eksisterer EU-regler. Disse regler sætter en højere standard end hvad der er gældende i Sverige, Tyskland, Polen og Holland.
- Danmark har skærpede krav til slagtekyllingens væksthastighed (daglig tilvækst), der sikrer en mindre daglig tilvækst end ved produktion i de omkringliggende lande.
- Danmark har indført en maksimal gødningstilførsel af nitrat i produktionen, der ligger under niveauet i EU's lovgivning og i de sammenlignelige lande.

Jeg køber så vidt muligt dansk, jeg har en idé om, at det er sundere for mig, at der er færre dårlige ting i.

1

Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder

KIK (Kvalitetssikring i slagtekyllingeproduktionen) er en godkendt branchekode for danske slagtekyllingeproducenter. KIK omfatter daglige data registreringer fra rugerierne (avlsløkkene), foderstofvirksomheder, slagtekyllingeproducenterne og slagterierne. KIK er unikt med hensyn til, at den er organiseret som en centralbase, hvor der dagligt indberettes data elektronisk. Ved hjælp af KIK kan foder anvendt til avlsløkkene, slagtekyllingeflokkene samt slagtekyllingekøddprodukter spores tilbage til produktionssted/oprindelsesflok.

KIK indeholder myndighedskrav og yderligere branchekoderegler om smittebeskyttelse i forhold til bygninger, indretning og hygiejne. Dette er for at forebygge indslæbning af f.eks. Salmonella og Campylobacter. Regulering af biosikkerhed giver også beskyttelse mod indslæbning af andre sygdomme til slagtekyllingerne. KIK registrerer ændringer på en række parametre, der kan justeres i forhold til at opnå god dyrevelfærd samt data om overholdelse af miljø-parametre. Overholdelse af KIK-reglerne auditeres årligt af det uafhængige internationale certificeringsorgan "Bureau Veritas", og overtrædelse af KIK-regler kan medføre sanktioner for både producenter og virksomheder.

KIK er udarbejdet af Dansk Slagtefjerkræ og består af nationale/EU regler og branchekoderegler. Resultater fra den nationale overvågning af Salmonella og Campylobacter lagres i KIK. KIK er godkendt af Fødevarestyrelsen.

1 Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder

Tabel 1.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Navn / etableringsår	Generelt ingen krav om kvalitetssikringsprogrammer og branchekoder	Kvalitetssikring i slagtekyllingeproduktion (KIK) (siden 2010) (Quality Assurance system in Danish Chicken Production)	Tuppen (ukendt)	IKB Kip quality scheme (siden 2008)	Red Tractor Assurance (2000)	System Gwarantowanej Jakości Żywności (Q.A.F.P.) (siden 2009)	1. Label Rouge (siden 1960) 2. Organic (ukendt) 3. Certification of conformity (mellemting Label Rouge og Standard) (ukendt) 4. Standard=konventionelle: nogle virksomheder har etableret et kvalitetssikringssystem, men ukendt hvor mange	Red Tractor Assurance (2000)

Tabel 1.2								
Hvilke data registreres	Alle produktionsdata Biosikkerheds-tiltag, produktivitet, dyrevelfærd og miljø hos producent samt hygiejne-tiltag i slagterierne og de nationale salmonella og campylobacter overvågningsdata fra primærproduktionen	Produktions-data (samme data som i den gamle danske "Effektivitetskontrol") Kompletteres med medlemsregistret, der salmonellakontrol og dyrevelfærdsprogrammet registreres - med dato for sidste kontrol og rapport med resultater	Salmonella og antibiotika forbrug (VetProof) og fodertransport (International database for transport of feed; IDTF)	Hygiejne program IKB har krav om Dyre sundhedsplan og plan for medicin-anvendelse Dyrevelfærdsplan (revurderes årlig) Besætningsdyrlæge på besøg 1 gang i hver rotation Inkluderer evaluering af dyrevelfærd og kvalitet på slagtede dyr (kun auditdata i databasen)	Fødevarer sikkerhed, sundhed, dyrevelfærd og miljøværn Myndighedskrav og tillægskrav defineret i Good Agriculture Practices Data samles ind ved årligt besøg hos hver producent (af certificerings virksomhed)	Ingen data	Ukendt hvilke data, men hver virksomhed lagrer nogle data i 5 år Mange - også mindre virksomheder etablerer nu kvalitetsprogramsystemer baseret på European Guide to Good Hygiene practise in Broiler production	Fødevarer sikkerhed, sundhed, dyrevelfærd og miljøværn Myndighedskrav og tillægskrav defineret i Good Agriculture Practices Data samles ind ved årligt besøg hos hver producent (af certificerings virksomhed)

1 Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder

	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Tabel 1.3 Central kontra individuelle virksomheds-database		Central og elektronisk database	Central elektronisk database	Ikke central og elektronisk for alle producenter/ virksomheder (men måske hos de 3 store virksomheder)	Elektronisk i central database (KIPnet)	Ingen data	Ikke elektronisk og central database men sandsynligvis databaser i hver virksomhed	Elektronisk og central database
Tabel 1.4 Daglig registrering		Daglige registreringer direkte i databasen.	Ukendt	Ukendt om hvor meget der registreres daglig	Ikke dagligt	Ingen data	Ingen data	Ikke daglig
Tabel 1.5 Deltagende producenter		90 % 9,9 % af danske slagtekyllinger slagtes i udlandet. 99,9 % af slagtekyllinger, der slagtes i Danmark er omfattet af KIK	98 % Ingen data	95 % Ingen data	Ingen data Ingen data	Ikke obligatorisk – ukendt hvor mange der registrerer Ingen data	Label Rouge: ukendt Organic: ukendt Certification of conformity: ukendt Standard: ukendt Ingen data	2597 producenter er medlemmer Ingen data

1 Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder

Tabel 1.6	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Identifikation		CHR nummer (Besætningsnummer fra "Det Centrale HusdyrbrugsRegister", der tilhører de danske myndigheder) og flok ID	Leverandørnummer og flok ID (kaldes basenheden)	QS-id på flok og leverandørniveau	Leverandør (kipnummer) og flokniveau	Ingen data	Sandsynligvis leverandørnummer og flok ID	Leverandørnummer og flok ID
Tabel 1.7 Sporbarhed af slagtekyllingekød		Sporbarhed tilbage til producenter eller grupper af producenter (online registreringer af data gør at sporingen kan laves hurtigt)	Sandsynligt ikke 100% men grad ukendt	Ingen data	Ingen data	Sandsynligt ikke 100 % men grad ukendt	Sandsynligt ikke 100 % men grad ukendt	Sporbarhed tilbage til producenter eller grupper af producenter

1 Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder

Tabel 1.8	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Udenlandske slagtekyllinger slagtet i de respektive lande</p>		<p>Kun danske slagtekyllinger og et lille antal svenske</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Slagter primær QS- slagtekyllinger, men også danske, ukendt hvorvidt også fra andre lande</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Slagter både polske og udenlandske slagtekyllinger (mest udsætterhøns)</p>	<p>Slagter også et lille antal fra andre land</p>	<p>Ingen data</p>
Tabel 1.9								
<p>Opfølgende auditering af "compliance":</p> <p>a) Biosikkerhedsregler</p> <p>b) Dyrevelfærdsparemetre og dyrehelse</p> <p>c) Miljø</p>		<p>Uafhængig af 3. parts kontrol (BUREAU VERITAS ansvarlige) af compliance af KIK hos hver enkelt producent for a,b og c</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Auditeres men data lagres ikke i database</p>	<p>Audit af compliance af IKB certificering, reinspektion, opfølgende inspektion, intern inspektion, og uannonceret inspektion, men ukendt om hvilken grad det omfatter a,b og c</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Audit-systemer etableret hos nogle virksomheder, men ukendt om hvilken grad det omfatter a,b og c</p>	<p>Certificerede virksomhed foretager årligt en kontrol + evt. ikke anmeldte kontroller</p>

1 Kvalitetssikringsprogrammer/branchekoder

Tabel 1.10	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Sanktioner:</p> <p>a) "Compliance" med biosikker- hedsregler</p> <p>b) Compliance med dyrevelfærds- parametere og dyrehelse</p> <p>c) Compliance med miljø</p>		<p>For a, b og c: Audit af auditor hvert år. "Straks- krav" der ikke rettes inden 45 dage kan føre til suspension fra programmet</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Udelukkelse fra IKB i 3 mdr. til 1 år afhængig af grad af alvorlighed/"straks- krav" af non-com- pliance efter opføl- gende inspektioner</p> <p>(Ukendt om resten)</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Systemer etableret hos nogle virksom- heder, men ukendt om hvilken grad det omfatter a,b og c</p>	<p>Generelt: Fejl skal rettes inden 28 dage. Særligt alvor- lige ("strakskrav") fejl, der ikke rettes inden 28 dage kan føre til suspensio- ning (afhængig af alvorlighedsgrad) Omfatter a,b og c</p>
<p>Tabel 1.11</p> <p>Mulighed for benchmark</p>		<p>Anvendes af enkeltproducenter til benchmarking</p>	<p>Anvendes af enkeltproducenter til benchmarking</p>	<p>Som udgangspunkt ikke</p>	<p>Fødevarerikker- hed, sundhed, dyrevelfærd og miljøværn</p> <p>Myndighedskrav og tillægskrav definer- et i Good Agricul- ture Practices</p> <p>Data samles ind ved årligt besøg hos hver producent (af certificerings virksomhed)</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>

2

Sundhed og medicinanvendelse

Det danske forbrug af antibiotika til slagtekyllingeproduktionen er meget lavt sammenlignet med andre lande. Det afspejler sig også i de meget gunstige resistensforhold hos bakterier isoleret fra danske slagtekyllinger.

De vigtigste zoonotiske patogener fra slagtekyllinger er salmonella og campylobacter. Salmonella påvises meget sjældent hos danske slagtekyllinger, men i de få tilfælde, hvor det findes, er resistensen over for den relevante antibiotikatype – fluoroquinolon- meget lav.

For campylobacter er resistens over for de relevante antibiotika – fluoroquinoloner og makrolider- ligeledes meget lav sammenlignet med campylobacter fra de øvrige lande i undersøgelsen.

2 Sundhed og medicinanvendelse

Tabel 2.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Udskrivning af medicin/ antibiotika	Receptpligtig	Receptpligtig	Receptpligtig	Receptpligtig	Receptpligtig	Receptpligtig	Receptpligtig	Receptpligtig

Tabel 2.2								
Overvågning af medicinforbrug (VET-stat)	Kun registrering på bedriften – ikke krav om nationale data på besæningsplan	VETSTAT offentlige databaser, samt KIK	Branche-database i Swedish poultry	Branchedatabase i QS Offentlig database under planlægning	Offentlig database med oplysninger på besætningsniveau	Ingen central registrering	Ingen central registrering	Ingen central registrering

Tabel 2.3								
Forbrug af antibiotika		2,3 DAPD(one treatment per 1000 animals), svarende til ca. 0,8 doser pr årskylling Fluoroquinolon 0	Kun 1 slagtekyllingeflok af 2853 behandlet Fluoroquinolon 0	93 doser per årskylling	14 doser per årskylling. Fluoroquinoloner: 0,4 doser per årskylling	Ingen data	6 doser per årskylling	Ingen data

Tabel 2.4

Resistens –% af isolater

EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
	Salmonella: Fluoroquinolon-resistens 0 %	Salmonella: Kun 1 isolat i 2012-derfor ingen data	Salmonella: Fluoroquinolon-resistens 6,1%	Salmonella: Fluoroquinolon-resistens 3,8 %	Salmonella: Fluoroquinolon-resistens 16,1%	Salmonella: Ingen data	Ingen data
	Campylobacter: Fluoroquinolon: 14,6 %	Campylobacter: Fluoroquinolon: 17 %.	Campylobacter: Fluoroquinolon: 62,7 %	Campylobacter: Fluoroquinolon 67,8%	Campylobacter: Ingen data	Campylobacter: Fluoroquinolon: 49 %	Ingen data
	Makrolid: 0	Makrolid: 0	Makrolid: 3,4%	Makrolid: 0	Ingen data	Makrolid: 4,1%	Ingen data

“

Det danske forbrug af antibiotika til slagtekyllinge-
produktionen er meget lavt sammenlignet med
andre lande.

3

Krav til foder

Lovgivningsmæssigt stilles der krav til foderfremstillingen og transporten af foder til danske slagtekyllinger. Foderstofvirkomhederne er underlagt specifikke regler, der sikrer en hygiejnisk produktion, ekstern audit, varmebehandling af alt foder samt godkendt transport. Disse regler sikrer, at der ikke overføres bakterier til slagtekyllingerne via foderet. Kun foderfabrikker, der er godkendt i henhold til branchens regelsæt for "God Produktionspraksis for fremstilling og transport af fjerkræfoder" kan levere foder til slagtekyllingeproduktionen.

3 Krav til foder

Tabel 3.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Krav om fo- derproduktion (transport)	Foderhygiejne- forordningen	Foderhygiejne- forordningen Foder skal være indkøbt på fabri- ker der har god- kendelsestilsagn jf. God produktions- praksis for frem- stilling og transport af fjerkræfoder. Denne erstatter delvist den offent- lige kontrol	Foderhygiejne- forordningen Offentlig kontrol af svenske foderstof- virksomheder	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler

Tabel 3.2	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
GMO-anvendelse	Foderhygiejne- forordningen Brug af godkendt GMO-foder	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler	Ingen krav udover gældende EU- regler

Tabel 3.3	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Krav til varmebe- handling el. an- den behandling	Ingen krav til var- mebehandling	Ja krav om opvarmning til min. 81 C under processen	Syrebehandling af kontaminerede råvarer	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data

“

Foderstofvirksomhederne er underlagt specifikke regler, der sikrer en hygiejnisk produktion, ekstern audit, varmebehandling af alt foder samt godkendt transport. Dette er for at sikre, at der ikke overføres bakterier til slagtekyllingerne via foderet.

3 Krav til foder

	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Tabel 3.4								
Anvendelse af kød og benmel	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt
Anvendelse af animalske fedt	Tilladt	Tilladt men anvendes ikke i DK	Tilladt	Tilladt	Tilladt	Tilladt	Tilladt	Måske tilladt
Tabel 3.5								
Anvendelse af catering biprodukter, madaffald ect.	Biproduktforordningen	Anvendelse af vegetabiliske biprodukter må anvendes. Madaffald må ikke anvendes	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data
Tabel 3.6								
Foder pr. kilo kød (conversion rate)	Ingen krav	1,63 kg foder	1,75 kg foder	1,68 kg foder	1,67 kg foder	1,76 kg foder	1,76 kg foder	1,75 kg foder 1,9%

Fødevareresikkerhed

Danmark er et af de førende lande i EU, når det gælder indsatsen over for både salmonella og campylobacter i slagtekyllingeproduktionen. Indsatsen i Danmark har ført til et markant fald i antallet af mennesker, der bliver syge af salmonella fra danske slagtekyllinger. Således blev ingen danskere syge af salmonella fra dansk slagtekylling i hverken 2011, 2012 eller 2013.

Med hensyn til ESBL, så er Danmark sammen med Sverige de eneste lande i EU, der har handlingsplaner på området.

4 Fødevarerikkerhed

Tabel 4.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Salmonella -Overvågnings- program -Testmetode	Kyllinger Krav om nationalt bekæmpelsesprogram. Hver flok testes før slagtning	Frivillig handlingsplan siden 1989, national plan siden 1996. Kyllinger 5 par sokkeprøver x 2 inden slagtning. Positive flokke til varmebehandling eller destruktion	Kyllinger: Der udtages 2 par sokkeprøver 1- 2 uger før slagtning. Positive flokke sendes til destruktion.	Kyllinger: ved indsættelsen i stald prøver af indlægs-papir fra kasser. 1 par sokkeprøver 3 uger før slagtning. Slakteriet skal kende resultatet inden slagtning.	Kyllinger: ved indsættelse i stald undersøges 40 stk indlægs-papir. Desuden sokkeprøver udtaget efter dag 21. Logistisk slagtning af positive flokke	Kyllinger: Prøver ved indsættelse af daggamle slagtekyllinger, og prøver 3 uger før slagtning. Positive flokke "sikkerhedsslagtes" eller varmebehandles.	Ingen data	Kyllinger: 15 halsskindsprøver pooles 3 og 3 til 5 analyser. Udtages ugentligt. Ud af 50 prøver må 5 være positive. 12
	-Antal test pr. hold -Antal positive test	Alle serotyper 50 prøver, 5 positive tilladt.	300 prøver, ingen positive tilladt.					
-Positive ift total antal	Fersk kød S. Typhimurium og S. Enteritidis	Fersk kød Ingen serotyper tilladt	Fersk kød: Ingen serotyper tilladt	Fersk kød: Ingen krav ud over gældende EU-regler	Fersk kød: Ingen krav ud over gældende EU-regler	Fersk kød: Ingen krav ud over gældende EU-regler	Ingen data	Fersk kød: Ingen krav ud over gældende EU-regler
	5 prøver, 0 positive. Må ikke påvises i 25 g							

4 Fødevarerikkerhed

Tabel 4.2	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Resultater fra reststofovervågning (2010) -Forekomst af reststoffer -Antal positive test (EU Food Residue Monitoring Report (2010))	Væksthormoner: 1	Væksthormoner: 0	Væksthormoner: 0	Væksthormoner: 0	Væksthormoner: 0	Væksthormoner: 0	Væksthormoner: 1	Væksthormoner: 0
	Tungmetaller: 2	Tungmetaller: 0	Tungmetaller: 0	Tungmetaller: 0	Tungmetaller: 0	Tungmetaller: 0	Tungmetaller: 0	Tungmetaller: 0
	Antibiotika: 20	Antibiotika: 0	Antibiotika: 0	Antibiotika: 5	Antibiotika: 7	Antibiotika: 0	Antibiotika: 2	Antibiotika: 0
	Forbudte stoffer: 7	Forbudte stoffer: 0	Forbudte stoffer: 0	Forbudte stoffer: 0	Forbudte stoffer: 1	Forbudte stoffer: 0	Forbudte stoffer: 0	Forbudte stoffer: 0
	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0	Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0
Tabel 4.3								
ESBL Handlingsplan	Ingen regler	Frivillig ESBL-handlingsplan	Frivillig ESBL-handlingsplan	Ingen regler	Ingen regler	Ingen regler	Ingen regler	Ingen regler

4 Fødevarerikkerhed

Tabel 4.4	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Campylobacter</p> <ul style="list-style-type: none"> -Handlingsplan -Test for typer -Antal test pr. hold -Antal positive test -Positive ift total antal 	Ingen regler	<p>Frivilligt program siden 1998, national plan siden 2008.</p> <p>Alle flokke undersøges med 24 kloaksvaberprøver. På store slagterier fradrag for positive flokke.</p> <p>National overvågning af forekomst i fersk slagtekyllingekød på slagterierne. 10 prøver af kølede lår /uge/stort slagteri.</p>	<p>Overvågning siden 2001.</p> <p>Fra hver flok udtages 40 kloaksvaberprøver, pooles 10 og 10.</p> <p>To største slagterier afregner med fradrag for positive flokke.</p> <p>Efter køl udtages 10 halsskindsprøver, pooles til en analyse.</p>	Ingen overvågning.	Overvågning via gødningsprøver udtaget i primærproduktionen 2 x årligt.	Ingen overvågning.	Ingen data	<p>Overvågningsprogram 2012-2015.</p> <p>Prøver ugentligt, 5 flokke og 3 halsskindsprøver per flok, i alt 15 prøver.</p>

5

Dyrevelfærd

I Danmark har der eksisteret lovgivning om hold af slagtekyllinger siden 2001. I de danske bestemmelser er der blandt andet krav om belægningsgrad, strøleskvalitet og vurdering af trædepuderne, forbud mod næbtrimning, fjernelse af tæer, kam og sporer samt forbud mod 'briller' og lign. I EU kom der først fælles regler for denne produktionsform i 2010. Det betyder, at den danske slagtekyllingeproduktion har været forud på den internationale bane med gældende lovgivning på området i godt 10 år, før der kom konkret EU lovgivning. Danmark ligger dermed i top, når det gælder viden og erfaring om management, velfærd, samt kontrol af disse parametre i slagtekyllingeproduktionen.

Der har været kontrol og sanktioner fra myndighederne af trædepudesvidninger i mange år i Danmark. Hvert hold slagtekyllinger, som sendes til slagteri, undersøges for forekomsten af trædepudesvidninger eller andre tegn på velfærdsproblemer i besætningen.

I Danmark går slagtekyllingerne frit rundt i stalden og har adgang til foder og frisk vand samt strøelse. Der er krav om lysprogram allerede fra dag 5 i Danmark og først fra dag 7 i andre EU-lande. Et godt klima i stalden er med til at sikre en tør strøelse og en lav forekomst af trædepudesvidninger.

5 Dyrevelfærd

Tabel 5.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Belægningsgrad	33 kg/m ² . Under overholdelse af visse krav kan belægningsgraden øges op til henholdsvis 39 og 42 kg/m ² .	33 kg/m ² . Gennemsnittet af tre rotationer må ikke være højere end 40 kg/m ² .	33 kg/m ² . Kan øges til 36 kg/m ² og højst 25 dyr m ² .	33 kg/m ² , men må ikke overstige 39 kg / m ² . Gennemsnittet af tre slagtekyllingeflokke må ikke overstige 35 kg/m ² , hvis den gennemsnitlige vægt er mindre end 1600 g	33 kg/m ² , men kan øges til 42 kg/m ²	33 kg/m ² , men kan øges til 42 kg/m ²	33 kg/m ² , men kan øges til 39 kg/m ² . Særlig dispensation til 42 kg/m ²	33 kg/m ² , men kan øges til 39 kg/m ² .

Tabel 5.2								
Lysprogram/ dagslys	Fra 7 dage efter slagtekyllingerne anbringes i bygningen, til 3 dage før slagtning: lyset skal følge døgnrytme og omfatte mørkeperioder på mindst 6 timer i alt (heraf mørke på mindst 4 timer), Lysintensitet: mindst 20 lux målt i fuglenes øjenhøjde, og mindst. På 80 % af friarealet skal være oplyst (midlertidig reduktion af lysintensiteten tillades, når det ifølge dyrlægerådgivning er nødvendigt).	Ud over EU-kravene skal lysprogrammet gælde senest 5 dage efter udrugning. Derudover er der krav om 30 minutters skumring/ dæmring	Ingen krav ud over EU-regler. Dog skal stalde bygget efter 1994 have vinduer eller anden kilde til dagslys.	Ingen krav ud over EU-regler. Dog skal stalde bygget efter 2009 have indfald af naturligt dagslys fra lysåbninger, der svarer til 3 pct. af gulvarealet.	Ingen data	Ingen data	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen krav ud over EU-regler

Tabel 5.3	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Dødelighed</p>	<p>Ved en belægningsgrad 42 kg / m² må dødelighed i de seneste syvrotationer være, < 1 pct. tillagt 0,06 pct. ganget med flokkens slagtealder i dage.</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p> <p>Krav om registrering</p>	<p>Ingen grænse for dødelighed</p> <p>Krav om registrering</p>	<p>Ingen grænse for dødelighed</p> <p>Krav om registrering</p>	<p>EU-krav gælder for en belægningsgrad på 39 kg/m²</p> <p>Krav om registrering</p>	<p>Ingen data Ingen data</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler.</p> <p>Krav om registrering</p>	<p>Elektronisk og central database Ingen grænse for dødeligheden.</p> <p>Krav om registrering</p>
<p>Tabel 5.4</p> <p>Trædepudscore</p>		<p>Forekomsten vurderes med et pointsystem, så hver flok får en trædepudscore.</p>	<p>Forekomsten af trædepudesvidninger vurderes med et pointsystem, så hvert hold får en samlet trædepudscore.</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Fra juli, 2012 skal krav til trædepudesvidninger overholdelse for besætninger med en belægningsgrad på 39 kg/m²</p>	<p>Ingen systematisk vurdering, hvis det sker, så sker det efter karakter fra A til D</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Forekomsten af trædepudesvidninger vurderes med et pointsystem, så hvert hold får en samlet trædepudscore. Data savnes på hvor udbredt scoring er.</p>

5 Dyrevelfærd

Tabel 5.5

Staldklima

EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Krav ved en belægningsgrad på 39 kg/m² om, at gaskoncentrationen målt i hovedhøjde af dyrene, ikke må overstige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ammoniak (NH₃) højst 20 ppm • kuldioxid (CO₂) højst 3.000 ppm <p>Når udendørstemperaturen målt i skyggen overstiger 30°C, må temperatur i stalden ikke overstige udetemperaturen med mere end 3°C.</p> <p>Den gennemsnitlige relative luftfugtighed målt indenfor i huset i 48 timer må ikke overstige 70 %, når udendørstemperaturen er under 10 °C</p>	<p>EU-kravene gælder også for lavere belægningsgrad end 39 kg/m².</p> <p>Bygningernes isolering, opvarmning og ventilation skal sikre, at luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentrationer af luftarter holdes på et niveau, som ikke er skadeligt for slagtekyllingerne.</p>	<p>Krav om gaskoncentrationen målt i hovedhøjde af dyrene, må ikke overstige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ammoniak (NH₃) højst 10 ppm • kuldioxid (CO₂) højst 3.000 ppm • sulfid højst 0,5 ppm • organisk støv højst 10 mg/m² <p>Dette gælder uanset belægningsgraden.</p>	<p>Tyskland EU-kravene gælder også for lavere belægningsgrad end 39 kg/m²</p>	<p>EU-kravene gælder også for lavere belægningsgrad end 39 kg/m².</p>	<p>Polen Ingen data</p>	<p>EU-kravene gælder også for lavere belægningsgrad end 39 kg/m².</p>	<p>UK EU-kravene gælder også for lavere belægningsgrad end 39 kg/m².</p>

5 Dyrevelfærd

Tabel 5.6 Foderstop før slagtning	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Tabel 5.7 Gennemsnitlig slagtealder	Ingen Krav	35 dage	35 dage	Ingen data	Ingen data	Ingen data	81 dage for label Rouge, som står for ca. 60 % af produktionen	43 dage
Tabel 5.8 Strøelse	Alle slagtekyllinger skal have permanent adgang til strøelse, der er tør og løs i overfladen.	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen data	Ingen data	Ingen krav ud over EU-regler	UK Ingen krav ud over EU-regler
	Tidligst 12 timer før forventet slagtning.	Danmark Tidligst 8-12 timer før slagtning	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen data	Ingen data	Ingen krav ud over EU-regler	Ingen krav ud over EU-regler

“

I Danmark går slagtekyllingerne frit rundt i stalden og har adgang til foder og frisk vand samt strøelse. Der er krav om lysprogram allerede fra dag 5 i Danmark og først fra dag 7 i andre EU-lande.

6 Transportforhold

Generelt følger landene EU's regler for transport af levende dyr. Forholdene under indfangning og transport er vigtige for at sikre god håndtering af dyrene. I Danmark sker indfangningen hovedsagligt maskinelt om natten for at stressе dyrene mindst muligt. Dødeligheden under indfangning og transport til slagteriet i Danmark anses for lav.

Alle chaufførerne har gennemført uddannelse og har et kompetencebevis.

6 Transportforhold

Tabel 6.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Indfangning	Ingen krav	Primært maskinel indfangning med typegodkendte maskiner.	Manuelt og maskinelindfangning	Ingen data	Ingen data	Manuelt	Ingen data	Ingen data

Tabel 6.2	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Transporttid	Der er ingen krav til, hvor lang tid slagtekyllingerne må være undervejs. Men slagtekyllingerne skal fodres og vandes senest efter 12 timers transport (derudover kommer på- og aflæsnings-tid). Mulighed for strengere krav for national transport.	Ingen strengere nationale krav ud over EU-lovgivningen. I praksis bliver slagtekyllingerne transporteret i maksimalt 12 timer.	Fjerkræ til slagtning indenfor Sverige må maksimalt transporteres i 8 timer	Ingen data på, at der er strengere nationale krav ud over EU-lovgivningen.	Ingen data på, at der er strengere nationale krav ud over EU-lovgivningen.	Ingen data på, at der er strengere nationale krav ud over EU-lovgivningen.	Ingen data på, at der er strengere nationale krav ud over EU-lovgivningen.	Ingen data på, at der er strengere nationale krav ud over EU-lovgivningen.

“

Alle chaufførerne har gennemført uddannelse og har et kompetencebevis.

6 Transportforhold

Tabel 6.3	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Uddannelseskrav til chauffører	Krav om uddannelse for transport af levende dyr (1/2005)	Krav om uddannelse via EU-lovning	Krav om uddannelse via EU-lovning	Krav om uddannelse via EU-lovning	Krav om uddannelse via EU-lovning	Krav om uddannelse via EU-lovning	Krav om uddannelse via EU-lovning	Krav om uddannelse via EU-lovning
Tabel 6.4 Krav til indretning af lastbiler		Ved transport af længere varighed end 12 timer skal dyrene kunne stå oprejst uden at berøre låget med hovedet og krav om rigelig luftcirkulation.	Ingen krav ud over EU-lovgivningen	Ingen krav ud over EU-lovgivningen	Tjek om krav om GPS på alle transporter	Ingen krav ud over EU-lovgivningen	Ingen data	Ingen data

7 Forhold på slagteri

I Danmark fokuseres der særligt på de dyrevelfærdsmæssige aspekter i forbindelse med aflivning og slagtning samt at sikre god hygiejne og høj fødevarer sikkerhed.

Danmark har særlig lovgivning om, at dyr skal bedøves forud for rituel slagtning i Danmark, hvilket er en skærpelse af de gældende EU-krav. Bedøvelse har dog været gængs praksis i Danmark gennem mere end 40 år. Ophængning af dyrene foregår i dæmpet, blå belysning for at sikre så rolig og hensigtsmæssig ophængning som muligt. De danske fjerkræslagterier er indrettet med henblik på en stærk optimeret hygiejnisk og integreret produktion.

7 Forhold på slagteri

Tabel 7.1	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Opstaldning eller ophold på biler inden slagtning</p>	<p>Krav om dyrevelfærdsansvarlig (eller af en person, der rapporterer direkte til denne), der systematisk vurderer velfærdssituationen for hver sending af dyr ved ankomsten Krav om hensynsfuld transport. I visse tilfælde (smitsomme agens) skal myndighederne give tilladelse til slagtning. Krav om, at dyrene slagtes hurtigst muligt efter ankomsten til slagteriet. Krav til udstyr til levering af dyr til slagtning samt rengøring mm. heraf.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Dyrene må højst opstaldes på slagteriet forud for slagtning én nat. Derudover ingen data om, at der er krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen data om, at der er krav ud over gældende EU regler</p>	<p>Ingen data om, at der er krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen data om, at der er krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen data om, at der er krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Hvert slagteri skal have en fjerkræsdyrevelfærdsansvarlig, som overvåger aflæsning, opstaldning og slagtning af dyrene. Opstaldningen skal gøres så kort som muligt og må ikke overstige 6 timer.</p>

Tabel 7.2								
<p>Innovation og uddannelse af produkt- og kvalitetspersonale</p>	<p>Krav om at personale, der håndterer fødevarer, er ved godt helbred og modtager undervisning i sundhedsrisici.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler</p>

7 Forhold på slagteri

Tabel 7.3	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Bedøvelse og ritual slagtning</p>	<p>Slagtekyllinger. Krav om anvendelse af visse niveauer af strømstyrke ved bedøvelse i vandbad samt krav til tidsrum fra ophængning til bedøvelse, udstyr mm. Krav om at aflivning og dermed forbundne aktiviteter i forbindelse med slagtning kun må udføres af personer, der har et kompetencebevis til sådanne aktiviteter.</p>	<p>Alle dyr skal bedøves inden slagtning uanset om dyret slagtes rituelt. Det maksimale tidsrum, fra dyret forlader vandbadet til det rammer knivene, er 5 sekunder.</p> <p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Det maksimale tidsrum, fra dyret forlader vandbadet til det rammer knivene, er 20 sekunder.</p> <p>Sverige har meddelt EU Kommissionen, at de har strengere nationale krav i henhold til rituel slagtning. Dog fremgår det ikke, hvad disse består i.</p>	<p>Tyskland har meddelt EU Kommissionen, at de har strengere nationale krav i henhold til rituel slagtning. Dog fremgår det ikke, hvad disse består i.</p>	<p>Holland har meddelt EU Kommissionen, at de har strengere nationale krav i henhold til rituel slagtning. Dog fremgår det ikke, hvad disse består i.</p>	<p>Polen har meddelt EU Kommissionen, at de har strengere nationale krav i henhold til rituel slagtning. Dog fremgår det ikke, hvad disse består i. Polen vedtog i 2013 en lov, der forbyder slagtning uden bedøvelse. Men det vides ikke, hvorvidt denne er blevet implementeret.</p>	<p>Ingen data om, at der er krav udover gældende EU regler.</p>	<p>Det maksimale tidsrum, fra dyret forlader vandbadet til det rammer knivene, er 15 sekunder. Der skal gå minimum 90 sekunder fra afblødningen er påbegyndt, til dyrene må skoldes/plukkes. UK har meddelt EU Kommissionen, at de har strengere nationale krav i henhold til rituel slagtning. Dog fremgår det ikke, hvad disse består i.</p>
<p>Tabel 7.4</p> <p>Køling (luft/vand)</p>	<p>Krav om nedkøling til højst 4°C. Ved nedkøling i vandbad krav om forholdsregler mod kontaminering samt rengøring minimum 1 gange dagligt.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>	<p>Ingen krav ud over gældende EU regler.</p>

7 Forhold på slagteri

Tabel 7.5	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Uddannelse af personale i produktionen</p>	<p>Der er fastsat bestemmelser om, at personer, som har det daglige ansvar for en bedrift med slagtekyllinger, skal have gennemgået og bestået et kursus, som er godkendt af myndighederne i landene.</p> <p>Krav om, at personale, der håndterer fødevarer, er ved godt helbred og modtager undervisning i sundhedsrisici.</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>	<p>Ingen krav ud over EU-regler</p>

8

Miljø og klima

EU's nitratdirektiv regulerer, hvor meget gødning, der må tilføres jorden. Nogle af direktivets regler gælder generelt for alle landbrugsarealer, men i de såkaldte nitratfølsomme områder gælder der særligt strenge regler. Det er de enkelte lande, der udpeger de områder, der er nitratfølsomme. Danmark er et blandt kun 5 EU-lande, der har valgt at udpege hele landets areal som nitratfølsomt.

I de nitratfølsomme områder sætter Nitratdirektivet en grænse på mængden af husdyrgødning, der må anvendes. Grænsen svarer til 170 kg kvælstof pr. hektar pr. år i husdyrgødning. I Danmark er det krav skærpet til 140 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

EU's direktiv om industrielle emissioner stiller krav om miljøgodkendelse af fjerkræbesætninger over en vis størrelse. I Danmark er der krav om miljøgodkendelse ved langt mindre besætningsstørrelser end de fælles EU regler. Det betyder i praksis, at stort set alle danske slagtekyllingeproduktioner er omfattet af kravet om miljøgodkendelse. Det betyder bl.a., at produktionens udledning af ammoniak og påvirkning af naturen skal vurderes grundigt inden der kan etableres en slagtekyllingeproduktion – eller ske udvidelse af en eksisterende produktion. Kommunerne kontrollerer om kravene overholdes.

I forhold til klima og udledningen af drivhusgasser spiller forbruget af foder en vigtig rolle. Ifølge livscyklusanalyser (LCA) af slagtekyllingekød bidrager dyrkningen af korn mest i forhold til udslip af drivhusgasser. En effektiv foderomsætning er derfor vigtig i forhold til påvirkning af klimaet. Jo bedre foderudnyttelse, desto lavere er klimapåvirkningen. Slagtekyllinger er det mest effektive husdyr til at producere kød, og danske slagtekyllinger er rigtig gode. En dansk slagtekylling bruger kun godt 1,6 kg foder for at vokse 1 kg. Det er stærkt medvirkende til den lave klimabelastning.

Tabel 8.1

Krav om miljøgodkendelse

EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Besætninger over 40.000 (pladser), svarende til en årsproduktion på 309.000 slagtekyllinger	Besætninger over 70 dyreenheder, svarende til en årsproduktion på 210.000 slagtekyllinger	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Manuelt	Ingen data	Ingen data

Tabel 8.2

Vandforbrug (liter) pr. kilo produceret enhed

Mængden af regnvand.

Mængden af overflade- og grundvand.

Mængden af forurennet vand

Total

	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Mængden af regnvand.	1346	1459	1603	1205	2623	1703	1351
Mængden af overflade- og grundvand.	18	11	31	50	46	81	20
Mængden af forurennet vand	194	320	298	129	359	109	265
Total	Total: 1557	Total: 1790	Total: 1931	Total: 1384	Total: 3028	Total: 1893	Total: 1635

8 Miljø og klima

Tabel 8.3	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
<p>Tilførsel af nitrat (N) i husdyrgødning</p>	<p>Maksimalt 170 kg N/ha/år</p>	<p>Maksimalt 140 kg N/ha/år</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>
Tabel 8.4								
<p>Krav til husdyrgødning (brugt strøelse)</p>	<p>Omfattet af definition af biomasse i direktiv om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder</p>	<p>Ikke defineret som biomasse i Danmark</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>	<p>Ingen data</p>

8 Miljø og klima

	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Polen	Frankrig	UK
Tabel 8.5 Carbon footprint (udledning af drivhusgasser (kg CO ₂) per produceret kg enhed)		1,7	1,3	2,3	3,2	2,6	1,6	1,7
Tabel 8.6 Direkte energiforbrug til fx opvarmning og belysning (MJ/kg slagtevægt)		1,14	4,76	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	6,52
Tabel 8.7 Afgift på tilsat fosfor i foder	Ingen Krav	Afgift på 4 kr. pr. kg mineralsk fosfor indeholdt i foderfosfat	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data

9 Økologi

Som udgangspunkt lever den danske økologiske slagtekyllingeproduktion op til de samme regler og indsatser, der er gældende for den ikke-økologiske produktion. For den økologiske produktion gælder der dog også en række særlige økologiske produktionsregler, der overordnet er fastsat gennem EU's økologiregler.

Reglerne for den danske økologiske slagtekyllingeproduktion adskiller sig særligt fra den ikke-økologiske produktion på følgende punkter:

- Mindre belægningsgrad i staldene (max 10 dyr/m²)
- Krav om adgang til udearealer (4 m² udeareal/kylling)
- Brug af økologisk foder
- Daglig tildeling af grovfoder
- Mindre flokstørrelse (max 4800 slagtekyllinger/flok)
- Mindre daglig tilvækst (max 35 g tilvækst/dag)

På en række områder er det dog overladt til de enkelte lande i EU at fastsætte specifikke produktionsregler. Derudover findes der i EU en lang række private økologimærker, der på forskellige områder kan have særlige og skærpede regler i forhold til netop deres private mærke. Endeligt kan de enkelte EU-lande have mere vidtgående lovgivning end EU's lovgivning på økologiområdet. Dette forudsætter dog, at

den nationale lovgivning ligeledes gælder for landenes ikke-økologiske produktion. Er det derimod overladt til national lovgivning at fastsætte regler i økologiproduktionen, er der ikke krav om, at tilsvarende regler skal gælde for ikke-økologisk produktion.

For både økologiske og konventionelle slagtekyllinger gennemføres der i Danmark en særlig indsats i forhold til trædepudesvidninger, se også under afsnit om "dyrevelfærd". I undersøgelsen er der indsamlet data for centrale produktionsregler fra det, der antages at være den toneangivende økologilovgivning i de enkelte lande. Der er således ikke indsamlet viden fra alle private kontrolorganer i de enkelte lande, og det må forventes, at enkelte nationale private kontrolorganer har mere vidtgående regler end nedenstående.

Den franske Label Rouge-kylling er ikke en økologisk slagtekylling, men vurderes i forhold til pris og produktionsforhold at kunne sammenlignes med den økologiske slagtekylling blandt danske forbrugere

Tabel 9.1

Belægningsgrad i stald

EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Ungarn	Frankrig	UK	Lable Rouge
10 dyr/m ² , dog højest 21 kg levende vægt /m ² i faste huse, og 16 dyr/m ² , dog højest 30 kg levende vægt /m ² i mobile huse.	Ingen krav ud over gældende EU-regler.	Højest 20 kg levende vægt /m ²	Ingen krav ud over gældende EU-regler.	Ingen krav ud over gældende EU-regler.	Ingen krav ud over gældende EU-regler.	Ingen krav ud over gældende EU-regler.	Ingen data	Ingen data

Tabel 9.2

Belægningsgrad og krav til udearealer

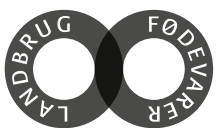
4 m ² /dyr ved brug af faste huse og 2,5 m ² /dyr ved mobile huse. Udearealets hvileperiode defineres i de enkelte medlemslande.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Udearealerne skal hvile mindst 21 dage mellem to hold.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Udearealerne skal hvile mindst 2 måneder/år.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Ingen data på hvileperiode for udearealer.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Ingen data på hvileperiode for udearealer.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Udearealer skal hvile 4 uger mellem to hold.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Udearealerne skal hvile mindst 8 uger/år.	Ingen krav til belægningsgrad ud over gældende EU-regler. Udearealerne skal hvile mindst 2 måneder/år.	2 m ² /dyr Udearealerne skal hvile mindst 21 dage mellem to hold.
--	---	---	---	---	---	--	---	---

	EU-regler	Danmark	Sverige	Tyskland	Holland	Ungarn	Frankrig	UK	Lable Rouge
Tabel 9.3 Langsomt voksende racer/ maksimal daglig tilvækst	Forholdene defineres i de enkelte medlemslande.	35 g/dag.	50g/dag ifølge KRAV retningslinjer.	44g/dag indtil 2 kg levende vægt er opnået.	40g/dag.	Krav om slagtealder på minimum 81 dage. Ingen yderligere data.	Ingen krav ud over gældende EU-regler.	44g/dag indtil 2 kg levende vægt er opnået.	27 g/dag Krav om slagtealder på minimum 81 dage.
Tabel 9.4 Særlige velfærdsindsatser, kontroller og lign	Ingen EU krav.	For alle slagtekyllinger, der slagtes i Danmark er der en vurdering af deres trædepuder på slagteri.	Ingen data	Dyrevelfærdsguide.	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data.
Tabel 9.5 Maksimal gødningstilførsel (kg N/ha)	170	140	170	170	170	170	170	170	Ingen data.

“

Sammenlignet med øvrige EU-lande er det bemærkelsesværdigt, at der i Danmark er skærpede krav til slagtekyllingens væksthastighed (daglig tilvækst) og lovgivning for produktion af økologiske forældredyr.

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E sml@lf.dk
W www.lf.dk